

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conradi Oligenii J. C. Dissertatio De Primariis Precibus
Imperialibus**

Corradini, Pietro Marcellino

Friburgi Brisgoiae, 1707

XXXIX. Novum indultum Nicolai V. Friderico III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63022)

§2 De primariis Precibus Imperialibus
ponebant per leges post indultum Friderico datum à Papa, promulgatas, Precifas vel non impleviffe legum formas, vel uti Precibus non potuiffe. In hoc rerum discrimine Fridericus iterum Papæ supplicavit, ut dignaretur novum indultum concedere, in quo & Concordatis derogaretur, & omnia prædicta dubia tollerentur, quibus Pontifex annuit his verbis:

XXXIX. *Nicolaus, &c. Dum ad præclaram, Novum in- eximiamque fidei constantiam, ac devotio- dultum Nico- nis sinceritatem, quibus charissimus in lai V. Friderico III. Christo filius noster Fridericus Romanorum Imperator semper Augustus erga nos, & Sedem Apostolicam clarere dignoscitur, necnon operosa sollicitudinis studia, ac multiplices labores, quos ipse Imperator pro Divini Nominis gloria, & conservanda Ecclesie unitate adhibuit hætenus, & habet, & adhibet indefesse, nostra considerationis dirigimus intuitum; dignam, quin potius debitum censemus, ut ad ea libenter intendamus, per que sublatis quibusvis litigiorum, & ambiguitatum dispendiis per nos sibi, & illorum vigore per ipsum aliis personis factæ concessionibus, & gratia sum sortiantur effectum &c. Dudum siquidem fel. recordat. Eugenius Papa IV. prædecessor noster Vener. Fratri nostro Episcopo*

Indultum
Eugenii IV.
Friderico III.

Chienien. reservandi donationi sue pro cen-
 tum personis idoneis, quas dictus Frideri-
 cus tunc Romanorum Rex duceret sibi no-
 minandas, totidem Beneficia Ecclesiastica
 cum cura, & sine cura in terris, & domi-
 niis hereditariis ipsius Regis consistentia, &
 nonnulla alia tunc expressa faciendi cum
 nonnullis prerogativarum, annullationum,
 & aliis clausulis facultatem per quasdam
 suas literas concessit &c. Postmodum ve-
 ro eidem Friderico tunc Imperatori per
 alias nostras literas concessimus, quod sin-
 guli Collatores, & Collatrices per sacrum
 Romanum Imperium ubilibet constituti per-
 sonas quascumque, pro quibus Imperator ad cer-
 ta Beneficia Ecclesiastica in quibusvis men-
 sibus vacantia primarias Preces porrigeret,
 recipere, & admittere tenerentur, prout in
 singulis nostris, & praedecessoris literis pra-
 dictis, quarum omnium tenores, ac si de ver-
 bo ad verbum infererentur praesentibus ha-
 beri volumus pro expressis, plenius contine-
 tur. Cum autem, sicut accepimus pro eo,
 quod in dictis nostris posterioribus literis in
 effectu inter cetera volumus primarias
 Preces per dictum Imperatorem faciendas
 ab Beneficia Ecclesiastica se extendere post
 publicationem ipsarum, eo modo quo etiam
 alia indulta super Ecclesiasticis Beneficiis
 conferendis quibusvis per nos concessa, vel

XIXXX
 Novum in
 dulum Nico
 lai V. Frider
 rico III.

Indultum
 Friderico III.

§4 De primariis Precibus Imperialibus
concedenda publicari volumus, faciendaru-
rum: volumus etiam, quod acceptationes,
& provisiones, quas Precum, ac postero-
rum literarum nostrarum predictarum vi-
gore fieri contingeret, ad instar publicatio-
num, qua de acceptationibus, & provisio-
nibus vigore gratiarum expectatarum per
nos concessarum facta forent, faciendae juxta
quandam constitutionem nostram super hoc
editam infra tempus in eadem constitutione
expressum, & sub poenis in ea adjectis de-
berent publicari: pro eo quoque quod licet
in dictis posterioribus literis de aliquibus
constitutionibus, & regulis, per quas ipsa-
rum posteriorum literarum effectus impedi-
ri posset, mentio facta fuerit, non tamen de
omnibus, nec talis extitit facta mentio,
quod illis sit sufficienter derogatum; nos
quoque etiam post, & ante, quasdam con-
stitutiones, ordinationes, & regulas edidi-
mus, & in nostra Cancollaria publicari fe-
cimus, ac nonnullas expectativas, gratias,
nominaciones, seu nominandi, vel conferen-
di Beneficia facultates, & de primo vaca-
turis, seu alias speciales reservationes, con-
ferendi mandata, uniones, annexiones, in-
corporaciones, prerogativas, annullaciones,
declaraciones, aliasque concessiones, indul-
ta, & privilegia concessimus, per qua cum ne
ab aliquibus asseritur praedecessoris, & pri-

modi dictarum nostrarum literarum obtenta nominatis, seu primarias Preces huiusmodi habentibus in asssecutione Beneficiorum expresse praedictarum fuerit, & praedictetur, quamplares ex nominatis, & habentibus Preces huiusmodi, in asssecutione Beneficiorum illorum vigore facienda, impediti; quidam etiam diversis litibus involuti, & fatigati extiterunt laboribus & expensis, involvunturque in dies magis, & fatigantur. Nos non obstantibus praedictis, & quibusvis aliis contrariis in dictis posterioribus nostris literis contentis clausulis, qua, si qua sint in eis praeter mentem nostram apposita extiterunt, etiam ab ipsarum literarum data, ac exposita nostrae intentionis fuit, prout & adhuc existit, quod nominati, seu primarias Preces habentes huiusmodi omnibus, & singulis aliis etiam familiaribus nostris continuis commensalibus, in certo libro dictae Cancellariae descriptis, Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus dumtaxat, & nonnullis aliis exceptis in asssecutione quorumvis Beneficiorum per eos vigore nominationum, seu Precum, & nostrarum, & praedecessoris literarum praedictarum facienda praeserrentur, & praeserantur; quodque tam Imperator, quam nominati, & habentes Preces huiusmodi, ac desuper eis concessa Preces, seu nominationis

56 De primariis Precibus Imperialibus
litera ad cuiusvis constitutionis, ordinatio-
nis, seu regula per nos tunc edita, seu pu-
blicata, vel in posterum edenda, & publi-
canda solemnitatem, restrictionem, formam,
vel satisfactionem, seu observantiam mini-
mè tenerentur; nec ipsa nominationes, seu
Preces sub illis comprehenderentur quoquo
modo; ut intentio nostra huiusmodi cunctis
pateat evidentiùs, nec de illa in posterum
valeat hesitari, ac juxta eam sublatis qui-
busvis ambiguitatum & litigiorum dispen-
diis, nominationes, & primaria Preces hu-
jusmodi suum, & debitum sortiantur effe-
ctum providere volentes; motu proprio &c.
ex nostra mera deliberatione, & ex certa
scientia nostra intentionis fuisse, & adhuc
esse, ac quod semper erit illa, quod per
quam sub certis inibi expressis pœnis inter
cetera voluimus, quod singuli, postquam
Beneficia Ecclesiastica vigore gratiarum
expectativarum acceptassent, ex tunc infra
unius mensis spatium eis de dictis Beneficiis
rite provideri, ac subsequenter infra tres
alios menses immediatè sequentes accepta-
tiones, & provisiones huiusmodi certis locis,
diebus, & quibus inibi etiam expressis pu-
blicari, necnon infra annum similiter in-
ibi expressum illas, ac dictas publicationes
ipsorum Beneficiorum possessoribus, si qui
tunc, alioquin quamprimum foret, intima-

ei facere, vel super jure, si quod eis in di-
ctis Beneficiis competere putarent, judicia-
liter expediri deberent, & tenerentur; ac
alia successivè per nos prorogata, qua cum
irritantis decreti interpositione Praebatis, &
aliis personis Ecclesiasticis, ad quas digni-
tatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesia-
sticorum collatio, provisió, presentatio, ele-
ctio, seu quævis alia dispositio pertinet, de
quibusvis dignitatibus, personatibus, admi-
nistrationibus, officiis, Canonicatibus, &
Præbendis, aliisque Beneficiis Ecclesiasti-
cis cum cura, & sine cura secularibus, &
Regularibus ad eorum collationem, provi-
sionem, presentationem, electionem, seu
quamvis aliam dispositionem pertinentibus,
quæ infra certum similiter tunc expressum
tempus in Martii, Junii, Septembris, &
Decembris mensibus vacare contingeret,
dummodò dispositioni Apostolica generali-
ter reservata non forent, perinde ac si ali-
qua à Sede Apostolica, vel ejus Legatis
expectativa gratia, aut super illis reserva-
tiones non emanassent, liberè disponendi
concessimus facultatem; & alia, per quam
declaravimus nostræ intentionis fuisse, &
esse, quod per quascumque expectativas, no-
minandi, seu conferendi de primò vacatu-
ris facultates, vel alias speciales reserva-
tiones, ac de sic reservatis conferendis, mar-

58 De primariis Precibus Imperialibus
data, suppressiones, uniones, annexiones, &
reductiones ad jus commune, gratias, con-
cessionis, & indulta, cum quibusvis prae-
rogativarum favoribus, antelationibus, de-
clarationibus, etiam motu simili, sub qui-
busvis verborum formis, & aliis clausulis
derogatoriis etiam insolitis, quibusvis per-
sonis cujuscumque gradus, dignitatis, con-
ditionis, & ordinis existerent, Ecclesiis,
Monasteriis, eorumque mensis, etiam ca-
pitularibus concessa, & in antea conce-
denda, non intendebamus fieri praesudi-
cium aliquod nostris familiaribus, conti-
nuis commensalibus descriptis praedictis;
quin ipsi familiares essent priores in asse-
cutione Beneficiorum vigore gratiarum eis
concessarum omnibus praemissis, & aliis
quibuscumque, etiamsi eis derogaretur ex-
presse; ac illa, per quam inter caetera sta-
tuimus, decrevimus, & ordinavimus,
quod per nullas speciales reservationes, &
conferendi mandata Ordinariis Collatori-
bus, quominus beneficia ad ipsorum col-
lationem spectantia juxta supradictorum in
illorum favorem per nos editam ordinatio-
nem liberè conferre valerent, aliquod praes-
udicium fieret, etiamsi per illa ipsis Or-
dinariis, & ordinationi praesudicaretur ex-
presse: & ea etiam per nos postmodum in-
novata, & servari mandata, per quas

statuimus, & decrevimus, quod nullus uti,
 & gaudere posset pluralitate gratiarum,
 sed quod una consumpta, reliquæ omnes eo
 ipso essent cassæ, & irritæ, nulliusque ro-
 boris, & momenti, etiãsi motu proprio
 concessæ forent; seu quod quis eis similiter
 uti, & gaudere valeret, & quod una
 consumpta, alia firma maneret in eis, vel
 in earum altera foret nominatim expres-
 sum, necnon ipsa, qua per quasdam no-
 stras literas omnes, & singulas gratias,
 nominationes, nominandi, seu conferendi
 facultates, ac speciales reservationes, &
 conferendi mandata quoad Beneficia in Or-
 dinariorum mensibus hujusmodi vacantia
 se extenderent hæctenus per nos concessa,
 quatenus per eam constitutionem Ordina-
 riorum facultatibus, & indultis quoquo
 modo derogaretur, quæ nondum sortita fo-
 rent effectum, nisi ad id expressus Ordi-
 narium consensus accederet, revocavi-
 mus &c.: & illa, per quam statuimus,
 & ordinavimus, quod omnes, & singulæ
 concessiones, & literæ, etiãsi motu, &
 scientia similibus, etiãsi per viam inhi-
 bitionis, statuti, quibusvis personis cuius-
 cumque status, aut dignitatis existerent,
 etiãsi Regali, Reginali, Archiepiscopali,
 Episcopali, vel Ducali præfulgerent digni-
 tate, per nos editæ, seu concessæ, aut in po-

60 De primariis Precibus Imperialibus
sterum edenda, seu concedenda, per quas
expectativarum specialium, reservationum,
seu aliarum gratiarum beneficialium effe-
ctus in genere in quibusvis Provinciis,
Diocesis, & Ecclesiis quomolibet im-
pediretur in ipsorum locorum Cathedralibus
Ecclesiis coram testibus, & Notario, qui
copiam facultatum petentibus concedere te-
neretur, solemniter publicarentur &c. Ac
quacumque per nos edita, & praesertim il-
la, per quas decrevimus, quod habentes
in communi forma pauperum in assentione
Beneficiorum valoris inibi expressi omnibus
aliis preferrentur &c. Ac omnes, & sin-
gula alia ordinationes, constitutiones, &
regula in contrarium forsitan per nos hacte-
nus edita, & publicata, seu in posterum
edenda, & publicanda, omnes quoque,
& singula expectativa gratia, nominationes,
nominandi, seu conferendi Beneficia fa-
cultates, & de primo vacaturis, seu alia
speciales reservationes, & conferendi man-
data, uniones insuper, annexiones, in-
corporationes, suppressiones, approbationes,
prærogativæ, annullationes, declarationes,
& quod in Ecclesiis, in quibus majores,
media, & minores, aut alia Præbendæ exi-
stunt, & ex quarum Ecclesiarum statutis,
& consuetudinibus ad majores Præbendas
quis nonnisi gradatim, & per optionem,

V. N. S. M.
-no. S. M.
-no. S. M.
-no. S. M.
-no. S. M.

ac etiam in illis personaliter residens posset, seu consuevisset extendere, nullus vigore expectativarum, seu quarumcumque aliarum gratiarum à nobis, vel Sede predicta, seu aliàs sub quibusvis formis, & expressio- nibus verborum, & cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis pro tempore concessarum, & habitorum per eas proces- suum vigore, ad aliquam ex majoribus Præbendis hujusmodi recipi, & admitti, & jus in eis quari posset, nisi tempore va- cationis majoris Præbende ipsius Ecclesie Canonicatus, majori, vel media Præbenda actu præbendatus existeret; & apud ip- sam Ecclesiam effectivalem, & realem, quacumque juris cessante fictione, resi- dentiam faceret personalem; & de mi- noribus ad medias, ac de mediis ad majores Præbendas hujusmodi illius Ca- nonici gradatim, & per optionem ascen- derent, etiam per viam perpetua constitu- tionis, statuti, vel inhibitionis, ac quævis alia indulta, concessionis, & litera etiam confirmationis Concordatorum nationis Ger- manie per nos, vel dictam Sedem, seu aliàs concessa, & in posterum concedenda, ipsa quoque Concordata, necnon Ecclesia- rum de optando, illarum Præbendas, di- gnitates, seu alia Beneficia statuta, & con- suetudines, sub quibusvis formis, & ex-

Nicolaus V.
derogat Con-
cordatis Ger-
manicæ.

62 De primariis Precibus Imperialibus
pressionibus verborum, & cum quibuscum-
que clausulis etiam talibus, per quas no-
minatum, specificè, & expresse ipsis per
Imperatorem nominatis, seu primarias
Preces habentibus, vel alicui eorum no-
minationi specificè, & expresse derogare-
tur &c. Volumus autem, quod ipsi nomi-
nati, & primarias Preces habentes, Ca-
nonicatus, & Præbendas, Beneficia, &
Officia &c. sub eorum nominationibus,
seu primariis Precibus comprehensa, si va-
cabant, vacant, vel insimul, aut successi-
ve vacabunt aliàs, juxta dictarum Pre-
cum tenorem, atque formam acceptare,
& Precum hujusmodi executores de illis
sibi providere; & omnia alia in præmissis
quomodolibet opportuna facere, & exequi
possint, & valeant perinde ac si accepta-
tiones, ac provisiones prædictæ nullatenus
subsecuta fuissent, non obstantibus &c. Da-
tum Rome apud sanctum Petrum anno In-
carnationis Dominicæ millesimo quadrin-
gentesimo quinquagesimo quarto, decimo
Kalen. Octobris, Pontificatus nostri anno
octavo.

XL. Mortuo Nicolao V., apud Calixtum
IndultumCa- III. successorem Fridericus usu rerum
lixti III. Fri- edoctus institit petens diploma, quo om-
derico III. nia disposita per Nicolaum confirmaren-
tur, iterumque Concordatis Germaniæ